

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/5012,Rok-Kultury-Niezaleznej-Promocja-albumu-Niezalezna-muzyka-rock-owa-Jarocin-17-lip.html>
09.03.2026, 07:49

Rok Kultury Niezależnej: Promocja albumu „Niezależna muzyka rockowa” - Jarocin, 17 lipca 2010 (zmiana daty)

17.07.2010

W dniu 17 lipca br. na jarocińskim Rynku odbyła się promocja albumu [„Niezależna muzyka rockowa”](#) dr. Tomasza Toborka, kierownika Referatu Badań Naukowych Dokumentacji i Zbiorów Bibliotecznych Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej IPN w Łodzi. Wydawnictwo wpisuje się w projekt edukacyjny IPN „Rok Kultury Niezależnej”.

W ramach prezentacji wydawnictwa, przygotowanej wspólnie z Urzędem Miejskim w Jarocinie, o godz. 12.00 miał miejsce panel dyskusyjny na temat niezależnej muzyki młodzieżowej w PRL. Poza autorem wzięli w nim udział: Lech Gnoiński - dziennikarz muzyczny, autor filmu „Beats of Freedom - Zew wolności”, Walter Chełstowski - reżyser, organizator pierwszych festiwali w Jarocinie, oraz Paweł Gumola - lider zespołu „Moskwa”. Po panelu odbyło się otwarcie wystawy „XXX lat jarocińskich festiwali”, przygotowanej przez Muzeum Regionalne w Jarocinie i Oddział Instytutu Pamięci Narodowej.

Rok Kultury Niezależnej - projekt edukacyjny IPN

W zniewoleniu zachowaliśmy niezależność - dzięki temu staliśmy się wolni.

Kultura była dla systemu komunistycznego jednym z najważniejszych narzędzi zniewalania społeczeństwa. W 1949 r. jako jedyną metodę twórczą proklamowano socrealizm, który miał służyć budowie systemu socjalistycznego. Walory artystyczne, kryteria piękna i prawdy zeszły na plan dalszy, ustępując miejsca doraźnym celom propagandowym. Twórcy nie mogli w zasadzie istnieć poza systemem państwowego mecenatu. Nad czystością linii ideologicznej czuwała partia komunistyczna, aparat bezpieczeństwa, a także wszechobecna cenzura.

Pomimo przemian lat 1956 i 1970 twórcy nadal tkwili w systemie państwowego monopolu, ograniczani cenzurą, blokowani strachem przed uniemożliwieniem im publikowania lub wystawiania. Na niepokornych spadały represje. Środowiska twórcze stopniowo stawały się jednym z podstawowych obiektów aktywności Służby Bezpieczeństwa. W takich warunkach tylko jednostki zdobywały się na odwagę, na przykład publikując w wydawnictwach emigracyjnych.

Sytuacja zaczęła się zmieniać wraz z pojawieniem się w drugiej połowie lat 70. zorganizowanych środowisk opozycyjnych. Coraz większa grupa twórców kultury decydowała się na aktywność poza oficjalnym obiegiem. Dotyczyło to przede wszystkim pisarzy i młodych twórców teatralnych.

Prawdziwym przełomem stały się wydarzenia Sierpnia '80 i powstanie „Solidarności”. Znaczna część twórców kultury ze wszystkich środowisk zaangażowała się w przemiany, nie tylko wspierając działalność związkową, ale też organizując niezależne od państwa imprezy artystyczne i dążąc do odzyskania suwerenności kultury. Zjawiska tego nie powstrzymało wprowadzanie stanu wojennego i rozwiązanie wszystkich stowarzyszeń twórczych. Wprost przeciwnie - kultura

niezależna stanowiła w latach 80. jeden z najważniejszych elementów „społeczeństwa podziemnego”. W „drugim obiegu” publikowano setki książek, wydawano czasopisma kulturalne, drukowano plakaty i znaczki pocztowe, organizowano niezależne wystawy malarstwa, rzeźby i innych dzieł plastycznych, wystawiano sztuki teatralne, organizowano koncerty i nagrywano muzykę, przyznawano nagrody kulturalne, a nawet tworzone i prezentowano niezależne filmy. Największym mecenasem kultury niezależnej stał się Kościół katolicki. Zjawisk tych nie były w stanie powstrzymać represje – od zwolnień z pracy, poprzez rozmaite szykany, do procesów sądowych.

W 20. rocznicę upadku systemu komunistycznego IPN pragnie przybliżyć, zwłaszcza młodszym odbiorcom, twórców kultury niezależnej i ich dzieła. Przede wszystkim chcemy jednak przypomnieć atmosferę tamtych lat, gdy można było poczuć się wolnym w zniewolonym kraju.

więcej na www.kultura-niezalezna.pl

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

2

